

PROCES-VERBAL

nr. 24

*al ședinței din 18 septembrie 2024, cu începere de la ora 15:00,
a Consiliului de supraveghere și dezvoltare (CSD) al furnizorului
public național de servicii media Compania „Teleradio-Moldova”*

La ședința Consiliului de supraveghere și dezvoltare au participat:

Arcadie Gherasim, președinte CSD
Irina Mațenko, membră CSD
Maria Șlehtițchi, membră CSD
Corneliu Popovici, membru CSD
Aurelian Dănilă, membru CSD
Loretta Handrabura, membră CSD

A lipsit **Sergiu Stanciu, secretarul CSD**

Invitați:

Vladimir Țurcanu, director general al IP Compania „Teleradio-Moldova”
Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune)
Cornel Ciobanu, director general adjunct (radiodifuziune)

Ședința este prezidată de **Președintele CSD, Arcadie GHERASIM**.
Dânsul anunță că ședința este deliberativă, transmisă în direct și supune votului
ordinea de zi:

ORDINEA DE ZI:

- 1. Cu privire la Raportul semestrial al conducerii IP Compania „Teleradio-Moldova” despre îndeplinirea Caietului de sarcini pentru anul 2024.*
- 2. Cu privire la Regulamentul Radio Moldova privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit.*
- 3. Cu privire la Regulamentul Moldova 1 privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpurilor de antenă gratuit.*
- 4. Cu privire la modificările în Declarația cu privire la politica editorială a Radio Moldova și Moldova 1.*

S-a votat: „PENTRU” (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Irina Mațenko, Corneliu Popovici, Maria Șleahțișchi, Aurelian Dănilă)

1. Cu privire la Raportul semestrial al conducerii IP Compania „Teleradio-Moldova” despre îndeplinirea Caietului de sarcini pentru anul 2024.

DI Vladimir Țurcanu a prezentat prioritățile Companiei pentru 2024, inclusiv crearea unei unități de știri cu membri din trei subdiviziuni, care funcționează eficient și distribuie conținut actual pe principalele platforme media. Radiodifuziunea este în revizuirea programelor, iar Elena Stegar a fost numită producător general, la propunerea dlui Cornel Ciobanu, director general adjunct (radiodifuziune). În ceea ce privește perspectivele de dezvoltare, se finalizează negocierile pentru un proiect arhitectural, cu implementare din anul viitor. Televiziunea a avut activitate intensă, datorită Eurovision și Campionatului European de Fotbal, iar toamna aceasta au fost lansate noi programe. Compania are succes și în activitățile administrative, publicitate și finanțe, dezvoltând parteneriate, inclusiv prin inițiativa „Prietenii TRM”. (*Raportul se anexează la Decizia CSD privind aprobarea lui*)

DI Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune), a enumerate un șir de acțiuni întreprinse de Companie în acest an:

- Compania s-a concentrat pe „Newsroom”, considerat o provocare, dar și un succes;
- A fost consolidată relația cu sportul, vizibilă prin difuzarea Campionatului de Fotbal și creșterea numărului de emisiuni sportive;
- Din martie, există buletine sportive în cadrul programului „Bună dimineața”, atât dimineața, cât și seara, după „Mesager”, cu prezentatori;
- Compania s-a axat pe difuzarea în direct a mai multor evenimente politice, economice și sociale;
- Au fost introduse buletine de știri live în programul „Bună dimineața”, la orele 7, 8 și 9, înlocuind înregistrările fără prezentator din perioada anterioară;
- Programul „Bună dimineața” este în proces de reconceptualizare, datorită parteneriatului cu BBC;
- A fost organizat un proiect special în august – un maraton de 12 ore, cu transmisiuni din toată republica și din Piața Marii Adunări Naționale.
- În această perioadă, s-a acordat o atenție specială postului Moldova 2, care a difuzat zeci de concerte și spectacole în premieră, oferindu-i astfel o identitate distinctă și clară.

Pe partea de radiodifuziune, **dl Cornel Ciobanu, director general adjunct (radiodifuziune)**, a prezentat realizările din acest an ale companiei, și anume:

- Au fost lansate 8 emisiuni la Radio Moldova, acoperind teme economice, comunitare, agricole, muzicale și sociale;
- Emisiunea „Zi de zi” de la prânz a fost îmbunătățită, iar emisiunea de la orele 11-13 este în proces de reconceptualizare;
- A fost creat un consiliu muzical care gestionează politica muzicală, eliminând cântece comerciale și fără mesaj;
- Se lucrează la restaurarea pieselor din anii '60-'70, care sunt acum difuzate la Radio Moldova în format de calitate superioară;
- A fost amenajat un studio de emisie fără regie pentru prezentatorii obișnuiți să lucreze independent;
- Camere noi au fost instalate în studiouri, iar unele emisiuni sunt acum înregistrate și regizate video;
- A fost îmbunătățită calitatea transmisiunii, inclusiv prin extinderea puterii unor emițătoare;
- Site-ul <https://radiomoldova.md/> a înregistrat o creștere de aproape 500% în vizualizările emisiunilor live și o creștere de 300% a numărului de vizitatori unici comparativ cu prima jumătate a anului 2023;
- Radio Moldova Tineret a reușit extinderea ariei de emisie prin activarea de noi emițătoare în primele 6 luni ale anului.

Dna Maria Șlehtițchi, membră CSD l-a întrebat pe dl Corneliu Durnescu cum explică procentul foarte mic de schimb de emisiuni (4% conform raportului), comparativ cu procentul ridicat de emisiuni procurate. De asemenea, a adus în discuție Caietul de sarcini de la rubrica Moldova 2, referitor la reparații și a întrebat pentru când sunt planificate celelalte lucrări. În plus, a solicitat explicații cu privire la anumite devieri în analiza bugetului și detalii despre deficitul bugetar.

DI Corneliu Durnescu a menționat că lucrările planificate vor avea loc în a doua jumătate a anului curent sau la începutul anului viitor. A explicat că, în privința aspectelor financiare, un răspuns detaliat va fi furnizat ulterior. Despre schimbul de programe, a subliniat că acesta se desfășoară între televiziuni, dar este dificil cu posturile din Republica Moldova din cauza concurenței. Compania colaborează, în prezent, cu organisme internaționale pentru schimbul de programe. Emisiunile procurate includ în principal filme, documentare și seriale.

Dna Maria Șlehtițchi a întrebat dacă emisiunile noastre sunt de interes pentru alte televiziuni, astfel încât acestea să ne ofere o emisiune în schimb.

DI Corneliu Durnescu a intervenit, menționând că astfel de schimburi nu se practică frecvent, deși sunt menționate în raport. Acestea au loc într-o măsură foarte mică, el subliniind, în special, colaborarea cu TVR.

Dna Loretta Handrabura, membră CSD a sugerat că la postul de radio ar trebui să se păstreze un echilibru în limbajul folosit, deoarece se mai folosesc apelative și sintagme depășite. Cu toate acestea, a menționat că se observă o diferență și se simte o îmbunătățire a calității atât la radio, cât și la televiziune. A sugerat o campanie de promovare, subliniind că noutățile nu sunt cunoscute și că imaginea publicului este încă asociată cu grila veche de emisiuni a Moldova 1 și este necesară schimbarea acestei percepții pentru a atrage mai mult audiența, întrucât emisiunile ce se difuzează în prezent sunt de foarte bună calitate și actualitate.

Dna Loretta Handrabura i-a solicitat dlui Corneliu Durnescu să pregătească o informație referitoare la prezența partidelor politice extraparlamentare în cadrul televiziunii și sugerează să fie invitați reprezentanți ai diferitor partide politice la tot felul de discuții.

DI Aurelian Dănilă susține ideea că postul Moldova 2 face un lucru foarte bun în promovarea spectacolelor teatrale muzicale și folclorice, contribuind astfel la educația cetățenilor.

Membrul CSD, dl Corneliu Popovici, a întrebat ce procentaj din ele planificate pentru primul semestru a fost realizat, per ansamblu.

DI Corneliu Durnescu a menționat că este complicat să măsoare televiziunea în procente, dar va pregăti o analiză dacă se solicită.

DI Corneliu Popovici a adus în discuție politica de cadre și fluctuația acestora în semestrul 1, întrebând dacă sunt disponibile date relevante.

DI Corneliu Durnescu a răspuns că poate pregăti un raport cu cifre exacte privind numărul de angajați care au plecat și cei care au fost angajați, subliniind că este normal ca oamenii să plece și alții să vină. A adăugat că azi Compania încearcă să consolideze echipa pentru a funcționa ca un tot întreg.

DI Arcadie Gherasim a sugerat ca alte întrebări și aspecte care trebuie punctate să fie incluse într-o solicitare oficială, adresată conducerii IP „Teleradio-Moldova”, care urmează să revină cu un răspuns formulat de toate departamentele responsabile.

DI Corneliu Popovici a avut obiecții, subliniind că nu au fost invitate la ședință persoane responsabile pentru a răspunde la întrebări importante, precum cele legate de procesele în instanță ale companiei, dacă acestea există, sau aspectele financiare. El consideră că aceste persoane ar fi trebuit să fie prezente pentru a oferi răspunsuri în cadrul unei dări de samă.

DI Arcadie Gherasim a concluzionat t că acest an a fost unul dificil, dar s-au făcut foarte multe eforturi. A menționat că Newsroom-ul este deja eficient, iar radioul a făcut progrese, extinzând tematica și introducând emisiuni noi. Statistica de pe <https://radiomoldova.md/> este încurajatoare, ceea ce este un semn bun. De asemenea, a subliniat evoluția de la Radio Moldova Tineret.

DI Arcadie Gherasim a felicitat conducerea și persoanele implicate din cadrul companiei pentru evoluția Radio Moldova și posturilor Moldova 1 și Moldova 2.

Președintele CSD, dl Arcadie Gherasim, a supus votului decizia orivind prima chestiune de pe ordinea de zi.

Se aprobă:

1. *Se aprobă Raportul de activitate al IP Compania „Teleradio-Moldova” în perioada ianuarie-iunie 2024.*

S-a votat: „PENTRU” - 5 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Irina Mațenko, Maria Șleahtițchi, Aurelian Dănilă)

S-a votat: „ÎMPOTRIVĂ” – 1 (Corneliu Popovici)

Ședința a continuat cu abordarea celorlalte puncte de pe ordinea de zi.

2. *Cu privire la Regulamentul Radio Moldova privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit.*

3. *Cu privire la Regulamentul Moldova 1 privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpurilor de antenă gratuit.*

La aceste subiecte, **dl Cornel Ciobanu, director general adjunct (radiodifuziune)** a explicat că în prezent Compania este obligată să ofere gratuit concurenților la alegerile prezidențiale și participanților la Referendum câte 10 minute la radio și 5 minute la televiziune. Respectiv, au fost elaborate Regulamentul Radio Moldova privind acordarea timpilor de antenă gratuit și Regulamentul Moldova 1 privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpurilor de antenă gratuit (urmează a fi plasate pe site-ul companiei) care conțin mai multe detalii tehnice privind formatul acestor emisiuni de promovare.

DI Arcadie Gherasim a solicitat o precizare despre cum conducerea companiei va gestiona acest proces din momentul în care solicită ca mesajele de 5 sau 10 minute, dacă sunt în altă limbă decât româna, să fie titrate de către beneficiari.

DI Corneliu Durnescu a explicat că există posibilitatea ca, cei care doresc să se adreseze într-o altă limbă decât româna, să solicite acest lucru, iar Compania poate oferi serviciul de subtitrare, dacă este necesar.

DI Arcadie Gherasim a sugerat ca fraza angajamentului din Regulamentul pentru TV să fie următoarea: *„În cazul în care mesajul, sau părți ale acestuia sunt într-o altă limbă decât cea română, „concurrentul va prezenta și traducerea mesajului în limba romana pentru a fi subtitrat”.*

Dna Maria Șlehtițchi sugerează versiunea: *”se va prezenta traducerea și va fi asigurată titrarea în limba română”.*

Dna Loretta Handrabura a sugerat, referitor la punctul 7 din respectivele regulamente expresia: *„Se interzice discursul care incită la ură”* să fie înlocuit cu *„Se interzice discursul de ură și instigare la discriminare”.*

Președintele CSD a supus votului modificările propuse de membrii CSD la Regulamentul Moldova 1 privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit și Regulamentul Radio Moldova privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit.

S-a decis:

- 1. Se modifică punctului 5 al Regulamentului Moldova 1 privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit cu introducerea sintagma „se va prezenta traducerea pentru a fi asigurată subtitrarea mesajului în limba română”.*

S-a votat: „PENTRU” - 6 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Irina Mațenko, Maria Șlehtițchi, Aurelian Dănilă, Corneliu Popovici)

- 2. Se modifică punctului 7, subpunctul 1 al Regulamentului Moldova 1 privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit și Regulamentul Radio Moldova privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit cu completarea „se interzice discursul de ură și instigare la discriminare”.*

S-a votat: „PENTRU” - 6 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Irina Mațenko, Maria Șlehtițchi, Aurelian Dănilă, Corneliu Popovici)

Președintele CSD a supus votului deciziile privind aprobarea regulamentelor aflate în dezbatere.

1. *Se aprobă Regulamentul Radio Moldova privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpilor de antenă gratuit cu modificările menționate.*
2. *Se aprobă Regulamentul Moldova 1 privind acordarea concurenților electorali și participanților la Referendum a timpurilor de antenă gratuit modificările menționate.*

S-a votat: „PENTRU” - 6 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Irina Mațenko, Maria Șlehtițchi, Aurelian Dănilă, Corneliu Popovici)

4. *Cu privire la modificările la Declarația cu privire la politica editorială a Radio Moldova și Moldova 1*

DI Cornel Ciobanu a explicat că majoritatea modificărilor aduse declarației sunt rezultatul regulamentelor aprobate în această ședință. Modificările includ cerințele privind documentele pe care candidații și participanții la referendum trebuie să le prezinte pentru a beneficia de cele 5 minute la televiziune și 10 minute la radio. În ceea ce privește Declarația politicii editoriale a Moldova 1, s-a solicitat adăugarea buletinului de știri de la ora 13.00, în care să fie incluse subiecte la rubrica Electorală 2024. Pentru Declarația Radio Moldova, s-a propus modificarea punctului 3 din secțiunea „dezbateri electorale”, pentru a include sintagma „*dezbaterile electorale se vor desfășura în limba română și vor fi difuzate în orele de maximă audiență.*”

Președintele CSD a supus votului decizia.

1. *Se aprobă amendamentele la Declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a serviciului media audiovizual TV Moldova 1 al IP Compania „Teleradio-Moldova”.*
2. *Se aprobă amendamentele la Declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a serviciului media audiovizual Radio Moldova al IP Compania „Teleradio-Moldova”.*

**Președintele
Consiliului de supraveghere și dezvoltare
Secretarul
Consiliului de supraveghere și dezvoltare**

**Arcadie GHERASIM
Sergiu STANCIU**